UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Dipòsit digital de documents de la UAB

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Samano Culñev, Natasha. *[ApS] Entitat FETS - REPENSAR ELS DINERS : Guia pedagògica per treballar les finances ètiques i solidàries amb joves migrants no acompanyats*. Treball de Final de Grau (Universitat Autònoma de Barcelona), 2026 (Educació social). 68 pàg.

This version is available at https://ddd.uab.cat/record/336487

under the terms of the BY-SA license.

Universitat Autònoma de Barcelona

TREBALL DE FI DE GRAU

[ApS] En col·laboració amb FETS - Finançament Ètic i Solidari

REPENSAR ELS DINERS

Guia pedagògica per treballar les finances ètiques i solidàries amb joves migrants no acompanyats

Autora: Natasha Samano Culñev
Grau en Educació Social

Tutor: Carles Vicen Jové
Departament de Pedagogía Aplicada

Convocatòria de juny de 2026

AGRAÏMENTS

En primer lloc, m'agradaria agrair al meu tutor, Carles Vicén, per l'acompanyament, la seva disponibilitat i el suport ofert durant aquest procés.

També vull agrair especialment a la Sofia Muñoz, tècnica d'educació de l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari, per la seva predisposició i proximitat, així com l'oportunitat de poder desenvolupar aquest treball conjuntament amb l'entitat.

Igualment, vull donar les gràcies a la meva família i a les meves amigues per creure sempre en mi i pel suport constant.

Finalment, aquest treball ha estat possible gràcies a l'experiència viscuda durant les pràctiques amb joves migrants no acompanyats, una experiència que ha donat sentit i motivació a aquest projecte.

RESUM

Català

Aquest Treball Final de Grau, desenvolupat en la modalitat d'Aprenentatge i Servei (ApS), presenta el disseny d'una guia pedagògica per treballar les finances ètiques i solidàries amb joves migrants no acompanyats en contextos socioeducatius.

La proposta neix de la col·laboració amb FETS – Finançament Ètic i Solidari i de l'experiència pràctica de l'autora amb aquest col·lectiu. La guia incorpora activitats, tallers i recursos flexibles orientats a promoure el pensament crític, l'autonomia econòmica i la consciència social, així com a donar a conèixer alternatives vinculades a l'economia social i solidària.

Paraules clau: educació social, finances ètiques i solidàries, joves migrants no acompanyats, economia social i solidària, Aprenentatge i Servei.

Castellano

Este Trabajo Final de Grado, desarrollado en la modalidad de Aprendizaje y Servicio (ApS), presenta el diseño de una guía pedagógica para trabajar las finanzas éticas y solidarias con jóvenes migrantes no acompañados en contextos socioeducativos.

La propuesta surge de la colaboración con FETS – Finançament Ètic i Solidari y de la experiencia práctica de la autora con este colectivo. La guía incorpora actividades, talleres y recursos flexibles orientados a promover el pensamiento crítico, la autonomía económica y la conciencia social, así como a dar a conocer alternativas vinculadas a la economía social y solidaria.

Palabras clave: educación social, finanzas éticas y solidarias, jóvenes migrantes no acompañados, economía social y solidaria, Aprendizaje y Servicio.

English

This Final Degree Project, developed through the Service-Learning (ApS) methodology, presents the design of a pedagogical guide to work on ethical and solidarity-based finance with unaccompanied migrant youth in socio-educational contexts.

The proposal emerged from collaboration with FETS – Finançament Ètic i Solidari and from the author's practical experience with this group. The guide includes flexible activities, workshops, and resources aimed at promoting critical thinking, economic autonomy, and social awareness, while introducing alternatives linked to the social and solidarity economy.

Keywords: social education, ethical and solidarity-based finance, unaccompanied migrant youth, social and solidarity economy, Service-Learning.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ 2

2. JUSTIFICACIÓ 3

3. MARC TEÒRIC 4

4. OBJECTIUS 6

4.1. Objectiu general 6

4.2. Objectius específics 6

5. METODOLOGIA 7

5.1. Enfocament i procés metodològic 7

5.2. Principis metodològics i rol professional 8

5.3. Limitacions 8

6. DESTINATARIS I CONTEXT D'APLICACIÓ 9

6.1. Destinataris 9

6.2. Context i aplicació 9

7. Disseny de la guia pedagògica 11

7.1. Finalitat i estructura 11

7.2. Activitats 11

7.3. Aplicació i adaptació 12

8. ORIENTACIONS PER ALS PROFESSIONALS 13

9. ACTIVITATS I TALLERS 14

9.1. Blocs temàtics 14

9.2. Estructura de les activitats 15

9.3. Criteris d'aplicació 16

9.4. Exemple d'activitat 16

9.5. Ubicació de les activitats completes 17

10. AVALUACIÓ 18

10.1. Avaluació dels aprenentatges dels joves 18

10.2. Avaluació de la proposta pedagògica 18

10.3. Instruments d'avaluació 18

11. CONCLUSIONS 19

12. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES 21

13. ANNEXOS 23

Annex 1 – Blocs temàtics 23

Annex 2 – Material de les activitats 33

Annex 3 – Plantilles d'avaluació 61

1. INTRODUCCIÓ

En les darreres dècades, Catalunya s'ha convertit en territori de destí de diversos processos migratoris protagonitzats per adolescents i joves, concretament destaca l'arribada de menors migrats no acompanyats, els quals arriben al territori d'acollida sense la presència d'un adult referent i, a més a més, que es troben en situacions de vulnerabilitat social, educativa i econòmica. Aquesta realitat planteja reptes importants als serveis socioeducatius, els quals han d'oferir respostes integrals orientades no només a la protecció, sinó també a la promoció de l'autonomia i la inclusió social.

Des de l'educació social, l'acompanyament d'aquests joves implica treballar processos educatius que vagin més enllà de la simple cobertura de necessitats bàsiques i, que es posi el focus en el desenvolupament de competències personals, social i econòmiques, les quals els ajudaran a guanyar autonomia i que els serà útil per a quan s'independitzin.

Aquest Treball de Final de Grau s'emmarca en la metodologia d'Aprenentatge i Servei (ApS), una proposta educativa que integra l'aprenentatge acadèmic amb la realització d'un servei que integra l'aprenentatge acadèmic amb la realització d'un servei a la comunitat, donant resposta a necessitats reals del context. En aquest cas, el projecte neix a partir de la detecció d'una necessitat concreta en una entitat social i es concreta en l'elaboració d'un recurs pedagògic útil i aplicable en la pràctica professional.

Així doncs, el treball no només té una dimensió acadèmica, sinó també una dimensió social i transformadora, ja que pretén generar un impacte real en l'àmbit de la intervenció socioeducativa. L'ApS permet establir un vincle directe entre teoria i pràctica, facilitant un aprenentatge significatiu i situat, alhora que contribueix a la millora de la realitat social en la qual s'intervé.

Aquest projecte s'ha desenvolupat en col·laboració amb l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari, una organització que treballa per promoure un model econòmic alternatiu basat en criteris de justícia social, transparència i sostenibilitat. A partir del contacte amb la responsable de l'àmbit educatiu de l'entitat, es va identificar la manca d'un recurs pedagògic específic per treballar les finances ètiques i solidàries amb joves migrants no acompanyats.

En aquest sentit, el present TFG es concreta en el disseny d'una guia pedagògica que inclou activitats, tallers i recursos didàctics, amb l'objectiu de facilitar la incorporació de les finances ètiques i solidàries en la pràctica educativa. Aquesta proposta incorpora també l'experiència pràctica de l'autora en un servei de primera acollida, fet que permet vincular al disseny pedagògic amb necessitats reals detectades en el treball directe amb aquest col·lectiu.

2. JUSTIFICACIÓ

En els darrers anys, Catalunya ha experimentat un increment significatiu en l'arribada de menors estrangers no acompanyats, un fenomen emmarcat en dinàmiques migratòries global condicionades per factors econòmics, social i polítics, com la desigualtat entre territoris i la manca d'oportunitats (Generalitat de Catalunya, 2022; Idescat, 2023).

Aquests joves, principalment adolescents d'entre 15 i 17 anys i majoritàriament de gènere masculí, provenen en gran part del Marroc i d'altres països del nord d'Àfrica i de l'Àfrica subsahariana, com Senegal, Gàmbia o Mali (Generalitat de Catalunya, 2022; Idescat, 2023). Les seves trajectòries migratòries sovint estan marcades per situacions de vulnerabilitat, interrupció dels itineraris educatius i experiències de desarrelament, això com per la necessitat d'assumir responsabilitats econòmiques des d'edats primerenques.

Un dels principals reptes al qual s'enfronten és l'autonomia econòmica en el procés de transició a la vida adulta. En arribar a la majoria d'edat, molts d'aquests joves surten del sistema de protecció i es troben en situacions de gran vulnerabilitat, amb dificultats d'accés al mercat laboral, elevada precarietat i obstacles en l'accés a l'habitatge (Observatori Català de la Joventut, 2021). A més, les dificultats administratives i la manca de xarxes de suport agreugen aquesta situació.

En aquest context, l'educació econòmica esdevé un element clau, però sovint s'aborda des d'una perspectiva reduccionista, centrada en aspectes tècnics o individuals, sense tenir en compte les desigualtats estructurals ni les realitats específiques d'aquest col·lectiu. Això limita la seva capacitat per comprendre el sistema econòmic i prendre decisions informades en la seva vida quotidiana.

A partir de l'experiència pràctica en un servei de primera acollida i del contacte amb l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari, s'ha identificat una manca de recursos pedagògics específics per treballar les finances ètiques i solidàries i fomentar una mirada crítica sobre el sistema econòmic amb joves migrants no acompanyats.

En aquest sentit, es posa de manifest la necessitat de desenvolupar propostes educatives no es limitin a la gestió econòmica individual, sinó que promoguin la reflexió sobre els impactes del sistema econòmic en la vida quotidiana, això com el desenvolupament d'una consciència crítica i ètica. Malgrat l'existència d'alguns recursos en aquest àmbit, es detecten mancances importants, com l'absència de materials didàctics adaptats, les dificultats per abordar el sistema econòmic de manera comprensible i la manca d'eines per donar a conèixer alternatives com les finances ètiques i l'economia social i solidària.

Davant aquesta realitat, la creació d'una guia pedagògica orientada a professionals de l'educació social es presenta com una resposta adequada, ja que permet proporcionar eines concretes per a la intervenció, facilitar aprenentatges significatius i contribuir a la promoció de l'autonomia i la inclusió social dels joves. Així doncs, aquest projecte s'inscriu en la voluntat de donar resposta a una necessitat real detectada en el territori, aportant un recurs útil, aplicable i coherent amb els principis de l'educació social i la transformació social.

3. MARC TEÒRIC

L'educació social es configura com a disciplina pedagògica i una pràctica professional orientada a promoure la inclusió social, la participació i el desenvolupament personal i comunitari. Segons el Codi Deontològic de l'educador i educadora social, l'educació social té com a finalitat afavorir la incorporació de les persones a les xarxes socials, així com millorar les seves condicions de la vida, especialment en el cas de col·lectius en situació de vulnerabilitat (Consejo General de Colegios de Educadoras y Educadores Sociales, 2007).

En el context català, el Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC) defineix l'educació social com un dret de la ciutadania que es concreta en una professió de caràcter pedagògic. Aquesta pràctica educativa està orientada a la socialització, l'autonomia i la promoció cultural de les persones basant-se en el reconeixement dels seus drets i en la voluntat de transformació social (CEESC, 2020). Així, la intervenció socioeducativa no es limita a una funció assistencial, sinó que esdevé un procés educatiu que promou l'autonomia, l'empoderament i la participació activa de les persones en la societat. En aquesta línia, autors més recents assenyalen que l'educació social ha d'orientar-se cap a la generació de processos d'empoderament i participació activa, especialment en contextos de desigualtat, situant les persones com a protagonistes del seu propi procés vital (Úcar, 2016).

En aquest marc, la intervenció socioeducativa amb joves migrants no acompanyats requereix una mirada integral que tingui en compte la complexitat de les seves trajectòries vitals, sovint marcades per experiències de migració, vulnerabilitat i desarrelament. Tal com assenyalen diversos estudis, aquests joves afronten processos d'inclusió social condicionats per factors administratius, econòmics i culturals (CEJFE, 2020). Per aquest motiu, l'acompanyament educatiu ha d'anar més enllà de la cobertura de necessitats bàsiques i ha d'incloure el suport emocional, la construcció de vincles i el desenvolupament de competències per a la vida adulta (Suárez-Orozco et al., 2018; CEJFE, 2020).

En aquest sentit, és fonamental promoure processos d'autonomia progressiva, adaptats a la realitat i als ritmes dels joves. Tal com assenyala Jiménez Álvarez (2011), és necessari generar itineraris d'inclusió flexibles i contextualitzats que permetin acompanyar aquests processos de manera efectiva.

Dins d'aquest procés d'acompanyament, l'educació econòmica constitueix una eina fonamental per al desenvolupament de l'autonomia personal, especialment en contextos de vulnerabilitat. En aquest sentit, Atkinson (2017) destaca que l'alfabetització financera és clau per promoure la inclusió i el benestar dels col·lectius més desfavorits. No obstant això, des d'una mirada socioeducativa crítica, es pot considerar que si aquesta educació es planteja de forma reduccionista i centrada només en la gestió individual, corre el risc d'ignorar els factors estructurals que condicionen les desigualtats econòmiques.

Per aquest motiu, es proposa una educació econòmica crítica que permeti comprendre el funcionament del sistema econòmic, així com els seus impactes socials i ambientals. Segons l'OECD (2020), l'educació financera hauria d'incloure no només coneixements i habilitats, sinó també actituds i valors que permetin prendre decisions informades i responsables. En el

cas dels joves migrants no acompanyats, cal promoure una educació econòmica que no es limiti a la gestió dels diners, sinó que incorpori una mirada crítica sobre el sistema econòmic i les seves implicacions en la vida quotidiana.

En aquest marc, l'economia social i solidària (ESS) es presenta com una alternativa al model econòmic dominant, posant al centre les persones, el benestar col·lectiu i la sostenibilitat. Aquest model promou formes d'organització econòmica basades en la cooperació, la participació democràtica, la justícia social i el compromís amb el territori (REAS, 2011). Segons la Xarxa d'Economia Solidària (XES, 2020), l'ESS es fonamenta en principis com l'equitat, el treball digne, la sostenibilitat ambiental, la cooperació i el compromís amb l'entorn, configurant així un model orientat a la transformació social.

Des d'una perspectiva educativa, l'ESS permet treballar valors com la solidaritat, la responsabilitat i la participació activa, alhora que facilita la comprensió de l'economia com a una construcció social i no com un sistema neutre (Laville, 2010). En aquest sentit, incorporar aquesta perspectiva en els processos socioeducatius amb joves migrants no acompanyats pot contribuir a ampliar les seves perspectives i a generar alternatives de participació econòmica més justes i inclusives.

En relació amb això, les finances ètiques constitueixen un element clau dins d'aquest marc, ja que es basen en criteris de transparència, responsabilitat social i impacte positiu, prioritzant el finançament de projectes amb valor social i ambiental (San-José & Retolaza, 2016). En el context català, l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari desenvolupa una tasca rellevant en la seva promoció a través d'accions de sensibilització, formació i incidència social (FETS, 2022).

Des d'una perspectiva pedagògica, treballar les finances ètiques i solidàries implica promoure la reflexió sobre els impactes del sistema econòmic en la vida quotidiana, així com donar a conèixer alternatives existents que permetin avançar cap a models més justos i sostenibles.

Finalment, la intervenció socioeducativa amb aquest col·lectiu ha d'incorporar una perspectiva intercultural i inclusiva, que reconegui la diversitat cultural com un element enriquidor i promogui la consciència i el respecte mutu. L'educació intercultural es basa en el diàleg, el reconeixement de l'altre i la construcció de relacions equitatives (Essomba, 2006).

A més, segons UNESCO (2017), una educació inclusiva ha de garantir la igualtat d'oportunitats i la participació de totes les persones, especialment aquelles en situació de vulnerabilitat. En aquest sentit, la incorporació d'aquesta perspectiva permet desenvolupar intervencions més equitatives, adaptades i respectuoses amb les trajectòries dels joves, afavorint processos d'inclusió real i participació activa.

4. OBJECTIUS

4.1. Objectiu general

Dissenyar una guia pedagògica adreçada a professionals de l'àmbit socioeducatiu que permeti treballar les finances ètiques amb joves migrants no acompanyats, amb l'objectiu de promoure una mirada crítica sobre el sistema econòmic, fomentar la consciència social i donar a conèixer alternatives econòmiques basades en els principis de l'economia social i solidària.

4.2. Objectius específics

- Analitzar les necessitats socioeducatives dels joves migrants no acompanyats en relació amb la comprensió del sistema econòmic i les seves implicacions en la vida quotidiana.
- Desenvolupar continguts pedagògics adaptats que facilitin la comprensió de conceptes clau vinculats a les finances ètiques i l'economia social i solidària.
- Promoure espais de reflexió crítica amb els joves sobre el funcionament del sistema econòmic i els seus impactes socials i ambientals.
- Donar a conèixer alternatives econòmiques existents, com les finances ètiques, i entitats que treballen en aquest àmbit, fomentant una ciutadania més conscient i responsable.
- Dissenyar activitats i tallers participatius que facilitin l'aprenentatge significatiu i l'aplicació pràctica dels continguts treballats.
- Proporcionar eines i orientacions als professionals per a la implementació de la guia en diferents contextos socioeducatius.
- Afavorir processos educatius que promoguin l'autonomia, la participació i el pensament crític dels joves.

5. METODOLOGIA

5.1. Enfocament i procés metodològic

Aquest Treball Final de Grau s'emmarca en la metodologia d'Aprenentatge i Servei (ApS), una proposta educativa que combina l'adquisició de coneixements amb la realització d'un servei a la comunitat, donant resposta a necessitats reals del context (Puig et al., 2007). L'ApS es caracteritza per integrar processos d'aprenentatge significatiu amb una acció transformadora, promovent el compromís social i la participació activa. Segons el Centre Promotor d'Aprenentatge Servei (s.d.), aquesta metodologia permet connectar la teoria amb la pràctica i afavorir la construcció de coneixements a partir de l'experiència.

En aquest projecte, l'ApS es concreta en l'elaboració d'una guia pedagògica que respon a una necessitat real detectada en l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari, contribuint així a generar un impacte directe en la pràctica socioeducativa.

En aquest sentit, el desenvolupament de la guia pedagògica s'ha dut a terme seguint diverses fases metodològiques:

a) Contacte amb l'entitat

En primer lloc, es va establir un primer contacte amb la responsable de l'àmbit educatiu de l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari, amb l'objectiu de conèixer la seva tasca i el seu enfocament en relació amb les finances ètiques.

b) Detecció de necessitats

A partir d'aquest primer contacte, i també de l'experiència pràctica en un servei de primera acollida, es va identificar una necessitat concreta vinculada a la manca de recursos pedagògica per treballar les finances ètiques amb joves migrants no acompanyats.

c) Recerca i fonamentació teòrica

Posteriorment, es va dur a terme una revisió bibliogràfica sobre educació social, intervenció amb joves migrants, educació econòmica crítica, economia social i solidària i finances ètiques, amb l'objectiu de dotar la proposta de coherència i rigor acadèmic.

d) Disseny de la guia pedagògica

A partir de les necessitats identificades i del marc teòric, es va procedir al disseny de la guia pedagògica, definint els continguts, l'estructura i les activitats.

e) Coordinació amb l'entitat

Al llarg del procés d'elaboració del projecte, s'ha mantingut un contacte continu amb la professional de l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari, amb qui s'han compartit idees, dubtes i propostes. Aquest procés de seguiment ha permès contrastar el disseny de la guia pedagògica amb la realitat de l'entitat, incorporar aportacions pràctiques i ajustar la proposta a les seves necessitats i línies d'actuació.

5.2. Principis metodològics i rol professional

La guia pedagògica es basa en un conjunt de principis metodològics que orienten la intervenció socioeducativa:

- Aprenentatge significatiu: els continguts es vinculen amb la realitat i experiència dels joves, afavorint la construcció de coneixement rellevant (Ausubel, 2002).
- Participació activa: es promou la implicació dels joves en el procés d'aprenentatge, fomentant el diàleg, la reflexió i la presa de decisions.
- Enfocament crític: es facilita l'anàlisi del sistema econòmic i dels seus impactes socials, promovent una mirada crítica i conscient.
- Adaptació a la diversitat: les activitats es dissenyen tenint en compte la diversitat cultural, lingüística i educativa dels participants.
- Perspectiva vivencial: es prioritzen metodologies actives i dinàmiques que permetin l'aprenentatge a través de l'experiència.

A més, en aquest marc els professionals tenen un paper clau en la implementació de la guia pedagògica. En aquest sentit, el seu rol no es limita a la transmissió de continguts, sinó que es configura com el d'un/a facilitador/a del procés d'aprenentatge.

Segons Freire (1970), l'educació ha de ser un procés dialògic en el qual l'educador i participant construeixen conjuntament el coneixement. En aquesta línia, els professionals han de generar espais de confiança, promoure la participació i acompanyar els joves en el desenvolupament del pensament crític.

5.3. Limitacions

Tot i el potencial de la proposta, aquest projecte presenta algunes limitacions que cal tenir en compte.

En primer lloc, el treball se centra en el disseny d'una guia pedagògica com a recurs per a l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari, per la qual cosa la seva implementació pràctica amb joves no forma part directa d'aquest treball. En aquest sentit, l'aplicació de la guia i la seva posada en pràctica dependran dels professionals de l'entitat, que seran els encarregats d'adaptar-la i utilitzar-la en els seus contextos d'intervenció.

En segon lloc, tot i que la guia s'ha dissenyat amb criteris de flexibilitat i adaptabilitat, la seva aplicació efectiva estarà condicionada per factors com les característiques dels grups, els recursos disponibles i el context socioeducatiu concret.

Finalment, el projecte es desenvolupa en el marc temporal limitat d'un Treball Final de Grau, fet que condiciona el nivell de profunditat en el procés de validació i avaluació de la proposta. Malgrat aquestes limitacions, la guia es planteja com un recurs útil, transferible i obert, amb potencial per ser implementat i desenvolupat per l'entitat i altres professionals en diferents contextos socioeducatius.

6. DESTINATARIS I CONTEXT D'APLICACIÓ

6.1. Destinataris

Per una banda, la guia pedagògica s'adreça principalment als professionals de l'àmbit socioeducatiu vinculats a l'entitat FETS, en coherència amb la necessitat detectada en el marc d'aquest projecte. No obstant això, també pot ser utilitzada per altres professionals que treballin amb joves migrants no acompanyats.

Per una altra banda, els destinataris directes són joves migrants no acompanyats, principalment adolescents d'entre 14 i 18 anys amb trajectòries marcades per situacions de vulnerabilitat i diversitat cultural (CEJFE, 2020).

6.2. Context i aplicació

La guia pedagògica està dissenyada principalment per ser utilitzada per professionals de l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari, en coherència amb la necessitat detectada en el marc d'aquest projecte d'Aprenentatge i Servei, tot i que es planteja com un recurs flexible i transferible, adaptable a diferents contextos socioeducatius.

En aquest sentit, pot aplicar-se en espais com serveis de primera acollida, centres residencials, programes d'emancipació o projectes comunitaris, mantenint sempre la coherència amb els principis de les finances ètiques i l'educació social. Aquesta diversitat de contextos posa de manifest la necessitat d'una proposta adaptable, capaç d'ajustar-se a diferents realitats institucionals i educatives.

Pel que fa al moment d'aplicació, la guia pot ser utilitzada en diferents fases de procés d'acompanyament socioeducatiu. D'una banda, en fases inicials, com a eina per introduir una primera aproximació crítica al sistema econòmica. D'altra banda, en fases més avançades, especialment en processos d'acompanyament a l'autonomia i l'emancipació, on cal aprofundir en la comprensió de les dinàmiques econòmiques i en el desenvolupament d'una mirada crítica i conscient.

Finalment, la guia es concep com un recurs flexible i obert, que no estableix itineraris rígids, sinó que ofereix orientacions adaptables segons el context, el perfil dels joves i els objectius educatius. Aquesta flexibilitat es concreta en la possibilitat de seleccionar activitats, adaptar continguts i ajustar el ritme d'aplicació, facilitant una intervenció més contextualitzada i significativa.

A més, la proposta posa l'èmfasi en la generació d'espais de participació, reflexió i diàleg, coherents amb una perspectiva socioeducativa orientada a la inclusió, el pensament crític i la transformació social.

No obstant això, tot i que el disseny de la proposta respon a la realitat i línies d'intervenció de l'entitat, la guia es planteja com un recurs flexible i transferible, que pot ser utilitzat també per altres professionals de l'àmbit socioeducatiu que treballin amb joves migrants no acompanyats o amb col·lectius en situació de vulnerabilitat.

En aquest sentit, la proposta s'ha elaborat amb la voluntat de ser adaptable a diferents contextos d'intervenció, com ara serveis de primera acollida, centres residencials, programes d'emancipació o projectes comunitaris, mantenint sempre la coherència amb els principis de les finances ètiques i l'educació social. Aquesta diversitat de contextos posa de manifest la necessitat d'una proposta adaptable, capaç d'ajustar-se a diferents realitats institucionals i educatives.

7. Disseny de la guia pedagògica

7.1. Finalitat i estructura

La guia pedagògica té com a finalitat oferir un recurs pràctic i aplicable per a professionals de l'àmbit socioeducatiu, que permeti treballar les finances ètiques amb joves migrants no acompanyats, promovent una mirada crítica sobre el sistema econòmic i fomentant processos de sensibilització i conscienciació.

En coherència amb els principis de l'economia social i solidària i amb la tasca de l'entitat FETS, la guia es planteja com una eina educativa orientada a generar reflexió, diàleg i participació, evitant transmetre continguts de manera unidireccional.

Pel que fa a la seva estructura, la guia està composta per un conjunt d'activitats, tallers i dinàmiques educatives que aborden diferents dimensions relacionades amb les finances ètiques i el sistema econòmic. Tot i no seguir una seqüència lineal obligatòria, les activitats s'organitzen en diferents àmbits temàtics que faciliten la seva comprensió i selecció per part dels professionals:

- Economia quotidiana i relació amb els diners
- Comprensió del sistema econòmic
- Finances ètiques
- Economia social i solidària
- Reflexió crítica i impacte social

Aquesta organització permet disposar d'una visió global dels continguts, mantenint alhora la flexibilitat en la seva aplicació.

7.2. Activitats

La guia incorpora una varietat d'activitats i tallers dissenyats per fomentar la participació activa i el pensament crític dels joves, com ara debats, jocs de rol, simulacions, anàlisi de situacions reals i activitats vivencials.

En aquest sentit, aquestes metodologies responen a una perspectiva pedagògica activa i participativa, en la qual els joves esdevenen protagonistes del seu propi procés d'aprenentatge. Aquest enfocament tant en la pedagogia crítica, que promou l'emancipació del subjecte (Freire, 1970), com en l'aprenentatge significatiu, que assegura una adquisició de coneixements profunda i vinculada a l'experiència (Ausubel, 2002.)

Pel que fa a la seva presentació, cada activitat es presenta mitjançant una fitxa estructurada que inclou:

- Nom de l'activitat
- Objectius
- Continguts
- Durada orientativa
- Materials

- Desenvolupament
- Possibles adaptacions
- Proposta d'avaluació

Aquesta estructura facilita la seva implementació i permet als professionals adaptar-les segons el context i les necessitats del grup.

7.3. Aplicació i adaptació

Un dels elements centrals del disseny de la guia és la seva flexibilitat. Les activitats no estan pensades per ser aplicades seguint un ordre preestablert, sinó que poden ser seleccionades i utilitzades de manera independent, en funció dels objectius educatius, el moment del procés i les característiques del grup.

Aquesta decisió respon a la necessitat d'adaptar la intervenció socioeducativa a contextos diversos i a la realitat canviant dels joves, evitant propostes rígides que puguin limitar la pràctica professional. D'aquesta manera, es pretén facilitar que cada professional pugui construir el seu propi itinerari educatiu a partir de la guia, seleccionant aquelles activitats que consideri més adequades.

A més, la guia incorpora una perspectiva inclusiva i intercultural, tenint en compte la diversitat lingüística i cultural dels joves migrants no acompanyats. En aquest sentit, es preveu que aquelles activitats que incloguin materials escrits puguin estar disponibles en diversos idiomes, especialment aquells més habituals entre els joves, amb l'objectiu de facilitar la comprensió i afavorir la participació.

Igualment, es té en compte que alguns joves poden tenir un domini limitat del català o del castellà. Per aquest motiu, la guia incorpora criteris d'accessibilitat lingüística, promovent l'ús d'un llenguatge clar i comprensible, així com l'ús de recursos visuals, suport oral i dinàmiques participatives que redueixen la dependència exclusiva de la lectura o l'escriptura.

Segons UNESCO (2017), una educació inclusiva ha de garantir l'accés equitatiu als processos d'aprenentatge, adaptant-se a les necessitats dels participants. En aquesta línia, la incorporació de materials multilingües i estratègies accessibles esdevé clau per promoure una intervenció més equitativa.

Finalment, aquesta orientació constitueix no només a facilitar l'aprenentatge, sinó també a reconèixer i valorar la diversitat cultural dels joves, afavorint un entorn educatiu més inclusiu i significatiu.

8. ORIENTACIONS PER ALS PROFESSIONALS

La guia pedagògica està pensada per ser utilitzada per professionals de l'àmbit socioeducatiu, els quals assumeixen un rol de facilitadors del procés educatiu. En aquesta línia, l'educació es concep com un procés dialògic i participatiu, en el qual els joves són protagonistes del seu propi aprenentatge (Freire, 1970).

Pel que fa a l'aplicació de la guia, és important tenir en compte la necessitat d'adaptar les activitats a les característiques del grup. Això implica considerar factors com l'edat, el nivell maduratiu, el recorregut vital, el context sociocultural i, especialment, el nivell lingüístic dels participants.

En aquest sentit, es recomana utilitzar un llenguatge clar i accessible, així com incorporar recursos visuals, suport oral i dinàmiques participatives que facilitin la comprensió, especialment en casos en què els joves tinguin un domini limitat del català o del castellà.

A més, cal adoptar una perspectiva intercultural i inclusiva, que reconegui i valori la diversitat cultural dels joves. Això implica generar espais de respecte, escolta activa i reconeixement de les diferents experiències i trajectòries, afavorint la construcció de relacions educatives significatives.

Pel que fa a la metodologia, es recomana prioritzar estratègies actives i participatives, com el debat, els jocs de rol, l'anàlisi de situacions reals i les dinàmiques vivencials. Aquestes metodologies afavoreixen un aprenentatge més significatiu i contextualitzat, en coherència amb els principis de l'educació social (Ausubel, 2002).

D'altra banda, és important tenir present que la guia no estableix un ordre tancat d'aplicació. Les activitats poden ser seleccionades i combinades en funció dels objectius educatius, el moment del procés i les necessitats del grup. Aquesta flexibilitat permet adaptar la intervenció a cada context i facilita una pràctica més ajustada i significativa.

Finalment, es recomana que els professionals adoptin una actitud reflexiva davant la seva pròpia pràctica, valorant el desenvolupament de les activitats i ajustant-les en funció de la resposta dels joves. Aquest procés contribueix a millorar la qualitat de la intervenció i a garantir una coherència més elevada amb els objectius educatius plantejats.

9. ACTIVITATS I TALLERS

Aquest apartat constitueix el nucli central de la guia pedagògica i recull el conjunt d'activitats, tallers i dinàmiques dissenyades per treballar les finances ètiques amb joves migrants no acompanyats.

Les activitats s'organitzen en diferents blocs temàtics amb l'objectiu de facilitar la seva classificació i ús per part dels professionals. No obstant això, aquests blocs no responen a una seqüència lineal ni a un itinerari tancar, sinó que es plantegen com un conjunt de propostes independents que poden ser utilitzades de manera flexible segons les necessitats del grup, el context d'intervenció i els objectius educatius.

Algunes de les activitats s'han elaborat prenent com a referència recursos pedagògics de la proposta *Que els teus diners pensin com tu*, impulsada per FETS – Finançament Ètic i Solidari (s.d.), adaptant-ne els continguts, les metodologies i els materials a la realitat socioeducativa dels joves migrants no acompanyats. En aquest sentit, les activitats incorporen una perspectiva participativa, crítica i contextualitzada, prioritzant situacions vinculades a la vida quotidiana, l'autonomia econòmica i els processos d'inclusió social.

9.1. Blocs temàtics

Bloc 1: Introducció a l'economia i la relació quotidiana amb els diners

Aquest bloc té com a objectiu generar una primera aproximació als diners a partir de les experiències personals i quotidianes dels joves. Les activitats se centren a explorar què representen els diners, com s'utilitzen i quines necessitats o dificultats econòmiques formen part de la seva realitat.

Les propostes inclouen dinàmiques de conversa, preguntes obertes, representacions visuals i activitats participatives que afavoreixen la creació d'un espai de confiança i expressió. Aquest bloc és especialment útil com a punt d'inici, tot i que també es pot fer servir de manera puntual per reconnectar amb experiències personals.

Bloc 2: Economia quotidiana i autonomia juvenil

Aquest bloc treballa aspectes relacionats amb les necessitats bàsiques, les despeses quotidianes i la presa de decisions econòmiques en processos d'autonomia juvenil.

Les activitats incorporen situacions vinculades a habitatge, alimentació, transport, enviament de diners a la família o gestió de despeses, promovent reflexions contextualitzades i ajustades a la realitat dels joves.

A través, de dinàmiques participatives, jocs de classificació i casos pràctics, es treballa la identificació de prioritats i la reflexió sobre les dificultats econòmiques quotidianes.

Bloc 3: Finances ètiques i solidàries i ús quotidià dels serveis bancaris

Aquest bloc introdueix el funcionament bàsic dels serveis bancaris i promou una mirada crítica sobre determinades pràctiques econòmiques.

Les activitats treballen aspectes com l'ús de targetes bancàries, els rebuts, les comissions, els micropréstecs o l'endeutament, apropant aquests continguts a situacions reals vinculades a la vida quotidiana i als processos d'autonomia.

A més, es plantegen espais de reflexió sobre les finances ètiques i les alternatives existents dins del sistema financer.

Bloc 4: Economia social i solidària

Aquest bloc té com finalitat apropar els joves a models econòmics basats en la cooperació, la justícia social i el suport comunitari.

Les activitats permeten conèixer iniciatives socials, cooperatives i projectes vinculats a l'economia social solidària, fomentant una mirada més àmplia i transformadora sobre l'economia.

També es treballen valors com la participació, el suport mutu i la responsabilitat col·lectiva.

Bloc 5: Pensament crític i desigualtats socials

Aquest bloc se centra en el desenvolupament del pensament crític en relació amb les desigualtats socials i econòmiques.

Les activitats incorporen situacions vinculades a habitatge, treball precari, dificultats econòmiques o desigualtats d'oportunitats, afavorint el debat, la reflexió col·lectiva i el posicionament personal.

Aquest bloc es planteja com un espai per analitzar críticament la realitat i promoure més consciència social.

9.2. Estructura de les activitats

Totes les activitats es presenten en formar de fitxa, amb una estructura clara i sistemàtica que facilita la seva aplicació i adaptació en diferents contextos socioeducatius.

Cada proposta incorpora els següents elements:

- Nom de l'activitat
- Finalitat de l'activitat
- Objectius
- Nombre de participants
- Edat orientativa
- Durada orientativa
- Nivell lingüístic
- Materials necessaris
- Continguts treballats
- Desenvolupament de l'activitat
- Proposta d'avaluació
- Possibles adaptacions

Aquest format permet als professionals comprendre ràpidament el funcionament de cada proposta i adaptar-la segons el context d'intervenció, els objectius educatius i les característiques del grup.

A més, les fitxes incorporen criteris d'accessibilitat i flexibilitat, prioritzant l'ús de llenguatge clar, suport visual i metodologies participatives.

9.3. Criteris d'aplicació

Les activitats han estat dissenyades per garantir una aplicació flexible i adaptada a la realitat dels joves, incorporant situacions vinculades a la vida quotidiana i als processos d'autonomia dels joves, abordant aspectes com l'habitatge, les despeses bàsiques, la gestió econòmica personal o l'ús com l'habitatge, les despeses bàsiques, la gestió econòmica personal o l'ús dels serveis bancaris. Aquesta orientació pretén afavorir aprenentatges contextualitzats i significatius, ajustats a la realitat del col·lectiu.

En aquest sentit, es caracteritzen per ser independents entre si, evitant la necessitat de seguir un ordre concret, i permetent als professionals construir itineraris propis segons els objectius educatius.

A més, es posa especial èmfasi en l'accessibilitat, promovent l'ús de llenguatge clar, suport visual i dinàmiques participatives. També es té en compte la diversitat lingüística de col·lectiu, incorporant materials en diferents idiomes (català, castellà, francès, anglès i àrab) per facilitar la comprensió i afavorir una participació més inclusiva.

Finalment, les activitats parteixen d'una perspectiva socioeducativa i intercultural, evitant plantejaments rígids o descontextualitzats i prioritzant aprenentatges significatius, crítics i propers a la realitat dels joves.

9.4. Exemple d'activitat

Nom de l'activitat: Els bancs decideixen per nosaltres?

Finalitat de l'activitat: Apropar els joves al funcionament quotidià dels serveis bancaris i promoure una mirada crítica sobre determinades pràctiques econòmiques relacionades amb la vida quotidiana i els processos d'autonomia juvenil.

L'activitat pretén facilitar eines basques perquè els participants puguin comprendre situacions vinculades a l'ús de targetes bancàries, rebuts, comissions o préstecs, afavorint alhora la reflexió sobre les finances ètiques i les desigualtats econòmiques.

Objectiu: Comprendre el funcionament bàsic dels serveis bancaris i promoure una mirada crítica sobre situacions econòmiques quotidianes relacionades amb l'autonomia juvenil.

Participants: Entre 6 i 12 joves

Edat orientativa: 14 – 18 anys

Durada: 75 minuts

Materials:

- Targetes de situacions pràctiques
- Imatges de targetes bancàries
- Exemple simplificat d'un rebut
- Cartolines i retoladors
- Suport visual
- Materials multilingües

Desenvolupament:

L'activitat s'inicia amb una conversa oberta sobre l'ús quotidià dels bancs, les targetes i els rebuts. Posteriorment, els joves treballen en petits grups a partir de situacions pràctiques vinculades a comissions, préstecs, pagament de llogues o enviament de diners a la família.

A partir d'aquestes situacions es genera un debat col·lectiu orientat a reflexionar sobre els riscos econòmics l'endeutament, les dificultats d'accés als recursos i les diferències entre la banca tradicional i les finances ètiques.

Avaluació:

- Participació activa
- Capacitat de reflexió
- Implicació en el debat
- Comprensió de situacions quotidianes

Adaptacions:

- Ús d'imatges i suport visual
- Explicacions orals constants
- Materials traduïts
- Possibilitat de participació oral sense necessitat d'escriptura

9.5. Ubicació de les activitats completes

Les fitxes completes de les activitats es recullen en l'Annex 1 – Blocs temàtics, amb l'objectiu de facilitar-ne l'ús pràctic per part dels professionals i permetre una consulta directa i operativa.

I també, l'Annex 2 – Material de les activitats, recull material imprimibles necessaris per al desenvolupament de les activitats de la guia pedagògica. Els recursos estan organitzats segons els diferents blocs temàtics i inclouen targetes, fitxes, situacions pràctiques i materials de suport visual. A més, els materials s'han elaborat amb criteris d'accessibilitat lingüística i simplicitat visual, incorporant llenguatge clar i, en alguns casos, traduccions al castellà, francès, anglès i àrab.

10. AVALUACIÓ

L'avaluació de la guia pedagògica es planteja com un procés orientat a valorar tant els aprenentatges dels joves com la utilitat de la proposta en la pràctica socioeducativa.

En coherència amb l'enfocament de la guia, l'avaluació es concep des d'una perspectiva qualitativa, centrada en els processos més que en els resultats, i orientada a la reflexió i millora de la intervenció educativa.

10.1. Avaluació dels aprenentatges dels joves

Pel que fa als joves, l'avaluació se centra en aspectes com:

- El grau de participació de les activitats
- La capacitat d'expressar idees i experiències
- El desenvolupament del pensament crític
- La comprensió dels continguts treballats
- La capacitat de reflexionar sobre el sistema econòmic i el seu impacte

Aquesta avaluació es pot dur a terme mitjançant l'observació directa, el diàleg amb els participants i la recollida de les seves aportacions durant les activitats.

10.2. Avaluació de la proposta pedagògica

D'altra banda, també es planteja l'avaluació de la mateixa guia com a recurs educatiu. En aquest sentit, es proposa que els professionals puguin valorar:

- L'adequació de les activitats al perfil dels joves
- La claredat i utilitat de les fitxes
- El grau de participació general
- La facilitat d'adaptació a diferents contextos
- La rellevància dels continguts treballats

Aquesta valoració permetrà identificar punts forts i aspectes de millora de la guia.

10.3. Instruments d'avaluació

Per facilitar aquest procés, en l'Annex 3 – Plantilles d'avaluació es proposen diferents instruments d'avaluació que poden ser utilitzats pels professionals:

- Registres d'observació durant les activitats
- Dinàmiques de retorn amb els joves (debats finals, preguntes obertes)
- Fitxes d'autoavaluació adaptades
- Espais de reflexió professional després de cada sessió

Aquests instruments es plantegen de manera flexible, per tal que puguin ser adaptats a cada context.

11. CONCLUSIONS

Aquest Treball Final de Grau, desenvolupat en la modalitat d'ApS, ha permès donar resposta a una necessitat real detectada en col·laboració amb l'entitat FETS – Finançament Ètic i Solidari. En aquest sentit, es considera que s'ha pogut assolir l'objectiu principal del projecte: dissenyar una guia pedagògica adreçada a professionals de l'àmbit socioeducatiu per treballar les finances ètiques i solidàries amb joves migrants no acompanyats, promovent una mirada crítica sobre el sistema econòmic, la consciència social i el coneixement d'alternatives vinculades a l'economia social i solidària.

Al llarg del treball s'ha pogut aprofundir en la realitat social i educativa dels joves migrants no acompanyats, així com en les dificultats i reptes que afronten en els seus processos d'autonomia i inclusió social. A partir d'aquesta contextualització i de la revisió teòrica realitzada, s'ha elaborat una proposta pedagògica coherent amb els principis de l'educació social, la participació, el pensament crític i la transformació social.

La guia pedagògica dissenyada no es planteja únicament com un conjunt d'activitats, sinó com un recurs flexible i adaptable que pretén facilitar la tasca dels professionals en diferents contextos socioeducatius. En aquest sentit, les activitats s'han organitzat en blocs temàtics independents, evitant estructures rígides i permetent que cada professional pugui seleccionar aquelles propostes que consideri més adequades segons les característiques del grup, el moment del procés educatiu i els objectius de la intervenció.

A més, la guia incorpora criteris d'accessibilitat lingüística i inclusió, tenint en compte la diversitat cultural i lingüística del col·lectiu. Per aquest motiu, s'ha elaborat materials visuals i fitxes multilingües en diferents idiomes, amb l'objectiu de facilitar la comprensió, reduir barreres comunicatives i afavorir una participació més equitativa i significativa.

També es considera rellevant el fet que la proposta no es limita únicament a treballar continguts econòmics des d'una perspectiva tècnica o individual, sinó que promou espais de reflexió sobre les desigualtats social, l'accés als recursos, l'habitatge, els drets bàsics o les pràctiques econòmiques quotidianes. D'aquesta manera, la guia pretén contribuir al desenvolupament del pensament crític i de la consciència social dels joves, apropant-los a alternatives econòmiques més justes, sostenibles i solidàries.

Cal destacar igualment que aquest projecte ha permès establir un vincle directe entre la teoria i la pràctica professional. La realització de les pràctiques en un servei de primera acollida amb joves migrants no acompanyats va possibilitar conèixer de manera propera les seves necessitats, dificultats i experiències, fet que ha influït de manera significativa en el disseny de les activitats i en l'enfocament de la proposta pedagògica.

Aquesta experiència pràctica, juntament amb les necessitats detectades per l'entitat FETS, va ser el punt de partida per idear aquesta guia pedagògica. En aquest sentit, el projecte no només ha suposat un procés d'aprenentatge acadèmic i professional, sinó també una oportunitat per reflexionar sobre la importància de generar recursos educatius adaptats, contextualitzats i socialment compromesos.

Finalment, aquest treball permet reafirmar la importància d'incorporar les finances ètiques i solidàries en els processos educatius i socioeducatius, especialment amb col·lectius en situació de vulnerabilitat. En una societat marcada per les desigualtats econòmiques i socials, esdevé necessari generar espais educatius que ajudin els joves a comprendre el funcionament del sistema econòmic, qüestionar determinades pràctiques i conèixer alternatives més justes i transformadores.

Per tant, més enllà de l'aprenentatge de conceptes econòmic, educar en fiances ètiques i solidàries implica també educar en valors, consciència social, participació i justícia social.

12. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Atkinson, A. (2017). *Financial education for inclusion: Policy and practice* (OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions No. 42). OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/5jm0mrvhzmdk-en

Ausubel, D. P. (2002). *Adquisición y retención del conocimiento: Una perspectiva cognitiva*. Paidós.

Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE). (2020a). *Joves extutelats a Catalunya: Trajectòries i reptes d'inclusió social*. Generalitat de Catalunya. https://cejfe.gencat.cat

Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE). (2020b). *Joves migrants sols a Catalunya: Anàlisi de la realitat i propostes d'intervenció socioeducativa*. Generalitat de Catalunya.

Centre Promotor d'Aprenentatge Servei. (s.d.). *Què és l'aprenentatge servei?* https://aprenentatgeservei.cat

Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC). (2020). *L'educació social a Catalunya: Definició i funcions professionals*. https://www.ceesc.cat

Consejo General de Colegios de Educadoras y Educadores Sociales. (2007). *Codi deontològic de l'educador i educadora social*. https://www.eduso.net

Essomba, M. À. (2006). *Educación intercultural: Propuestas para trabajar la diversidad cultural en la escuela*. Graó.

FETS – Finançament Ètic i Solidari. (2022). *Memòria i recursos sobre finances ètiques*. https://fets.org

FETS – Finançament Ètic i Solidari. (s.d.). *Que els teus diners pensin com tu*. https://queelsteusdinerspensincomtu.org/

Freire, P. (1970). *Pedagogía del oprimido*. Siglo XXI Editores.

Generalitat de Catalunya. (2022). *Atenció a la infància i l'adolescència*. Departament de Drets Socials. https://dretssocials.gencat.cat

Idescat. (2023). *Estadístiques de població estrangera a Catalunya*. Institut d'Estadística de Catalunya. https://www.idescat.cat

Jiménez Álvarez, M. (2011). Menores migrantes no acompañados: Entre la exclusión y la inclusión social. *RES: Revista de Educación Social, 13*, 1–15.

Laville, J.-L. (2010). *L'economia social i solidària: Una perspectiva internacional*. Icaria Editorial.

Observatori Català de la Joventut. (2021). *Informe sobre emancipació juvenil*. Generalitat de Catalunya.

OECD. (2020). *OECD/INFE 2020 international survey of adult financial literacy*. OECD Publishing. https://www.oecd.org

OpenAI. (2026). *ChatGPT* (versió GPT-5.5) [Model d'intel·ligència artificial utilitzat per a la generació d'imatges]. https://chatgpt.com/

Puig, J. M., Batlle, R., Bosch, C., i Palos, J. (2007). *Aprenentatge servei: Educar per a la ciutadania*. Octaedro.

Red de Redes de Economía Alternativa y Solidaria (REAS). (2011). *Carta de principios de la economía solidaria*. https://www.economiasolidaria.org

San-José, L., i Retolaza, J. L. (2016). Ethical finance: A model for social and sustainable development. *Sustainability, 8*(9), 1–16. https://doi.org/10.3390/su8090876

Suárez-Orozco, C., Abo-Zena, M., i Marks, A. (2018). *Transitions: The development of children of immigrants*. New York University Press.

Úcar, X. (2016). *Relaciones socioeducativas: La acción de los profesionales*. Editorial UOC.

UNESCO. (2017). *A guide for ensuring inclusion and equity in education*. UNESCO Publishing. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248254

Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya (XES). (2020). *Principis de l'economia solidària*. https://xes.cat/les-comissions/balanc-social/els-6-principis/

13. ANNEXOS

Annex 1 – Blocs temàtics

BLOC 1: INTRODUCCIÓ A L'ECONOMIA I LA RELACIÓ QUOTIDIANA AMB ELS DINERS
Nom de l'activitat Els diners formen part de la nostra vida
Finalitat de l'activitat Aquesta activitat té com a finalitat generar un primer espai de reflexió sobre la relació personal i quotidiana amb els diners, afavorint que els joves comparteixin experiències, necessitats i situacions reals vinculades a la seva vida diària. L'activitat pretén apropar el concepte d'economia des d'una perspectiva vivencial i significativa, evitant plantejaments excessivament teòrics i facilitant que els participants relacionin es continguts amb la seva realitat.
Objectius • Explorar la relació personal amb els diners • Identificar necessitats i despeses quotidianes • Afavorir la participació i l'expressió oral • Introduir la idea que els diners dormen part de les decisions quotidianes • Generar un espai de confiança i escolta
Participants Entre 6 i 12 joves
Edat orientativa 14 – 18 anys
Durada 60 minuts
Nivell lingüístic Bàsic / Intermedi L'activitat incorpora preguntes simples i materials multilingües.
Materials • Cartolines i retoladors • Fitxes multilingües • Pissarra • Adhesius o post-its
Continguts treballats • Relació amb els diners • Economia quotidiana • Despeses bàsiques • Necessitats personals • Autonomia econòmica

Desenvolupament de l'activitat

1. **Activació inicial** (15 min)
   El/la professional inicia una conversa oberta amb preguntes com:
   - Què són els diners?
   - Per a què serveixen?
   - En què gastem diners cada dia?
   - És fàcil viure sense diners?

   Les idees es recullen a la pissarra.

2. **Dinàmica principal** (25 min)
   Els joves reben una fitxa amb preguntes simples relacionades amb la seva experiència:
   - Tens diners?
   - En què utilitzes els diners?
   - Quines coses necessites per viure?
   - Has ajudat econòmicament alguna vegada a la teva família?
   - Es fàcil viure sense diners?

   Les preguntes es poden respondre oralment, escrivint o mitjançant dibuixos.

3. **Posada en comú** (10 min)
   Es comparteixen algunes respostes amb el grup.
   Es treballa la idea que les necessitats poden variar segons la situació personal, cultural i econòmica de cada persona.

4. **Tancament** (10 min)
   Pregunta final:
   Totes les persones tenen les mateixes oportunitats econòmiques?

Avaluació

- Participació activa
- Expressió d'idees i experiències
- Implicació en el debat
- Capacitat de relacionar els continguts amb la vida quotidiana

Adaptacions

- Possibilitat de resposta oral
- Suport visual constant
- Ús d'imatges i dibuixos
- Materials traduïts al francès, anglès i àrab

BLOC 2: ECONOMIA QUOTIDIANA I AUTONOMIA JUVENIL

Nom de l'activitat

Necessitats, despreses i decisions

Finalitat de l'activitat

Aquesta activitat pretén treballar la diferència entre necessitats i desitjos, posant especial èmfasi en les despeses vinculades als processos d'autonomia juvenil.

L'activitat incorpora situacions relacionades amb habitatge, despeses bàsiques i gestió quotidiana, evitant visions etnocèntriques o allunyades de la realitat dels joves.

Objectius

- Diferenciar necessitats i desitjos
- Reflexionar sobre les prioritats econòmiques
- Identificar despeses bàsiques vinculades a l'autonomia
- Treballar la presa de decisions
- Afavorir el pensament crític sobre les desigualats econòmiques

Participants

Entre 6 i 12 joves

Edat orientativa

14 – 18 anys

Durada

75 minuts

Nivell lingüístic

Bàsic/Intermedi

Materials

- Targetes amb imatges i paraules
- Cartells "Necessitat" i "Desig"
- Imatges de despeses quotidianes
- Cartolines
- Fitxes multilingües

Continguts treballats

- Necessitats bàsiques
- Habitatge
- Despeses quotidianes
- Autonomia econòmica
- Gestió de prioritats

Desenvolupament de l'activitat

1. **Introducció** (10 min)
   El/la professional explica de manera simple la diferència entre:
   - Necessitat
   - Desig

   Se'ls hi dona una fitxa multilingüe amb la definició de necessitat i desig.

2. **Dinàmica principal** (30 min)
   Els joves reben targetes amb diferents situacions i despeses:
   - Lloguer
   - Habitació compartida
   - Factura llum
   - Factura aigua
   - Menjar
   - Transport
   - Roba i sabates
   - Internet
   - Enviar diners a la família
   - Videojocs

   En grups, han de decidir si es tracta principalment d'una necessitat o d'un desig.

3. **Debat i reflexió** (20 min)
   Es reflexiona sobre:
   - Què és imprescindible per viure
   - Quines necessitats poden canviar segons la situació
   - Dificultats econòmiques reals
   - Autonomia juvenil
   - Accés a l'habitatge

   També es treballa el fet que diferents persones poden tenir prioritats diferents.

4. **Tancament** (15 min)
   Pregunta final:
   És fàcil cobrir totes les necessitats bàsiques?

Avaluació

- Capacitat de reflexió
- Participació
- Argumentació
- Comprensió de les necessitats bàsiques

Adaptacions

- Ús d'imatges
- Explicacions orals constants
- Possibilitat de participar sense escriure
- Materials traduïts

BLOC 3: FINANCES ÈTIQUES I SOLIDÀRIES I ÚS QUOTIDIÀ DELS SERVEIS BANCARIS

Nom de l'activitat

Els bancs decideixen per nosaltres?

Finalitat de l'activitat

Apropar els joves al funcionament quotidià dels bans i dels serveis financers, promovent una mirada crítica sobre les pràctiques econòmiques i facilitant eines per comprendre situacions reals vinculades a l'autonomia econòmica.

L'activitat incorpora elements inspirants en propostes pedagògiques de la guia *Que els teus diners pensin com tu*, especialment en relació amb el qüestionament dels sistema finances, la reflexió crítica i l'anàlisi de situacions quotidianes,

Objectius

- Comprendre el funcionament bàsic d'un compte bancari
- Identificar usos quotidians dels bans i de les targetes
- Reflexionar sobre préstecs, rebuts, comissions i endeutament
- Desenvolupar una mirada crítica sobre determinades pràctiques financeres
- Donar a conèixer alternatives vinculades a les finances ètiques

Participants

Entre 6 i 12 joves

Edat orientativa

14 – 18 anys

Durada

75 minuts

Nivell lingüístic

Bàsic/intermedi

Materials

- Targetes de situacions quotidianes
- Imatges de targetes bancàries i caixers
- Exemple simplificat d'un rebut
- Cartolines i retoladors
- Fitxes multilingües

Continguts treballats

- Compte bancari
- Targetes bancàries
- Rebuts i despeses
- Comissions
- Microprestecs
- Endeutament
- Finances ètiques

Desenvolupament de l'activitat

1. **Activació inicial** (15 min)
   El/la professional inicia una conversa oberta:
   - Teniu compte bancari?
   - Heu utilitzat targetes?
   - Sabeu què és un rebut?
   - Què passa si no hi ha diners al compte?

   Amb l'ajuda de suport visual de què és una targeta bancaria, un caixer i un rebut simplificat i una fitxa informativa de que és un compte bancari i per a què serveix.
2. **Situacions pràctiques** (25 min)
   Els joves treballen targetes amb situacions quotidianes:
   - "Et cobren una comissió"
   - "No pots pagar el lloguer"
   - "Et deixen diners ràpidament"
   - "Ha d'enviar diners a la família"
   - "No entens un contracte bancari"

   Els grup reflexionen sobre:
   - Què està passant
   - Quins riscos hi ha
   - Què farien
   - Si consideren la situació justa
3. **Reflexió crítica** (20 min)
   Es treballa:
   - Endeutament
   - Préstecs ràpids
   - Comissions
   - Manca d'informació financera
   - Diferències entre banca convencional i finances ètiques
   -
4. **Tancament** (15 min)
   Pregunta final:
   Els bancs només guarden diners o també influeixen en la vida de les persones?

Avaluació

- Participació
- Capacitat crítica
- Comprensió de situacions quotidianes
- Reflexió grupal

Adaptacions

- Suport visual
- Explicacions orals constants
- Materials traduïts
- Reducció del text escrit

BLOC 4: ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

Nom de l'activitat

Una altra economia és possible

Finalitat de l'activitat

Donar a conèixer alternatives econòmiques basades en la cooperació, la solidaritat i el suport comunitari, afavorint que els joves ampliïn la seva visió sobre l'economia i identifiquin iniciatives socials properes.

L'activitat s'inspira en recursos pedagògics de FETS i en dinàmiques participatives vinculades a l'economia social i solidària.

Objectius

- Conèixer alternatives econòmiques
- Identificar valors socials i comunitaris
- Reflexionar sobre la cooperació el suport mutu
- Desenvolupar pensament crític
- Ampliar la mirada sobre l'economia

Participants

Entre 6 i 12 joves

Edat orientativa

14 – 18 anys

Durada

60 minuts

Nivell lingüístic

Bàsic/inermedi

Materials

- Imatges d'entitats socials
- Cartolines
- Retoladors
- Fitxes multilingües
- Exemples simplificats de cooperatives i iniciatives socials

Continguts treballats

- Economia social
- Cooperació
- Suport mutu
- Alternatives econòmiques
- Participació comunitària

Desenvolupament de l'activitat

1. **Introducció** (10 min)
   Es presenten exemples visuals:
   - Cooperatives

- Bancs ètics
- Associacions
- Projectes comunitaris

2. **Treball en grup** (25 min)
   Els joves analitzen diferents iniciatives:
   - Què fan
   - A qui ajuden
   - Quins valors tenen
   - Per què són diferents

3. **Posada en comú** (15 min)
   Cada grup comparteix les seves conclusions.
   Es treballa:
   - Cooperació
   - Ajuda mútua
   - Impacte social

4. **Tancament** (10 min)
   Pregunta final:
   L'economia només serveix per guanyar diners?

Avaluació

- Participació
- Comprensió dels exemples
- Capacitat d'identificar valors socials
- Reflexió crítica

Adaptacions

- Ús d'imatges
- Llenguatge simplificat
- Explicacions orals
- Materials multilingües

BLOC 5: PENSAMENT CRÍTIC I DESIGUALTATS SOCIALS

Nom de l'activitat
Just o injust?

Finalitat de l'activitat
Generar espais de reflexió sobre situacions quotidianes vinculades a la desigualtat social, l'accés a drets bàsics i els processos d'autonomia juvenil, promovent una mirada crítica i contextualitzada de la realitat.

L'activitat posa especial èmfasi en situacions relacionades amb habitatge, treball, pobresa i desigualtat d'oportunitats.

Objectius
- Desenvolupar pensament crític
- Reflexionar sobre desigualtats socials i econòmiques
- Analitzar situacions vinculades a habitatge i treball
- Afavorir el debat i el posicionament personal
- Promoure la reflexió sobre drets bàsics

Participants
Entre 6 i 12 joves

Edat orientativa
14 – 18 anys

Durada
60 minuts

Nivell lingüístic
Bàsic/intermedi

Materials
- Targetes de situacions
- Cartells "JUST" / "INJUST"
- Espai ampli
- Fitxes multilingües

Continguts treballats
- Desigualtat social
- Habitatge
- Treball precari
- Drets bàsics
- Autonomia juvenil
- Pensament crític

Desenvolupament de l'activitat
1. **Introducció** (10 min)
   El/la professional explica els conceptes:
   - Just
   - Injust

- Desigualtat
- Drets bàsics

2. **Dinàmica principal** (25 min)
   Es llegeixen diferents situacions:
   - "No poder pagar una habitació"
   - "Treballar moltes hores i cobrar poc"
   - "No poder estudiar perquè necessites treballar"
   - "Compartir pis amb moltes persones"
   - "No poder pagar la llum"

   Els joves s'han de posicionar físicament:
   - JUST
   - INJUST

   Posteriorment expliquen el perquè.

3. **Debat grupal** (15 min)
   Es reflexiona sobre:
   - Desigualtat
   - Pobresa
   - Habitatge
   - Oportunitats
   - Autonomia
   - Discriminació

4. **Tancament** (10 min)
   Pregunta final:
   Totes les persones tenen les mateixes oportunitats?

Avaluació

- Participació
- Capacitat crítica
- Argumentació
- Reflexió sobre desigualtats

Adaptacions

- Situacions visuals
- Explicacions orals constants
- Materials traduïts
- Possibilitat de participació oral

Annex 2 – Material de les activitats

BLOC 1: INTRODUCCIÓ A L'ECONOMIA I LA RELACIÓ QUOTIDIANA AMB ELS DINERS

Fitxa multilingüe: preguntes de reflexió

Els diners formen part de la nostra vida
Preguntes de reflexió
Català • Tens diners? • En què utilitzes els diners? • Quines coses necessites per viure? • Has ajudat econòmicament alguna vegada a la teva família? • Es fàcil viure sense diners?
Castellà • ¿Tienes dinero? • ¿En qué utilizas el dinero? • ¿Qué coses necesitas para vivir? • ¿Has ayudado económicamente alguna vez a tu familia? • ¿Es fàcil vivir sin dinero?
Francés • As-tu de l'argent ? • À quoi utilises-tu l'argent ? • De quoi as-tu besoin pour vivre ? • As-tu déjà aidé ta famille avec de l'argent ? • Est-ce facile de vivre sans argent ?
Anglès • Do you have money? • What do you use money for? • What do you need to live? • Have you ever helped your family with money? • Is it easy to live without money?
Àrab هل لديك مال؟ في ماذا تستخدم المال؟ ما الأشياء التي تحتاجها للعيش؟ هل ساعدت عائلتك بالمال من قبل؟ هل من السهل العيش بدون مال

BLOC 2: ECONOMIA QUOTIDIANA I AUTONOMIA JUVENIL

Targetes de situacions i despeses

LLOGUER D'UNA HABITACIÓ

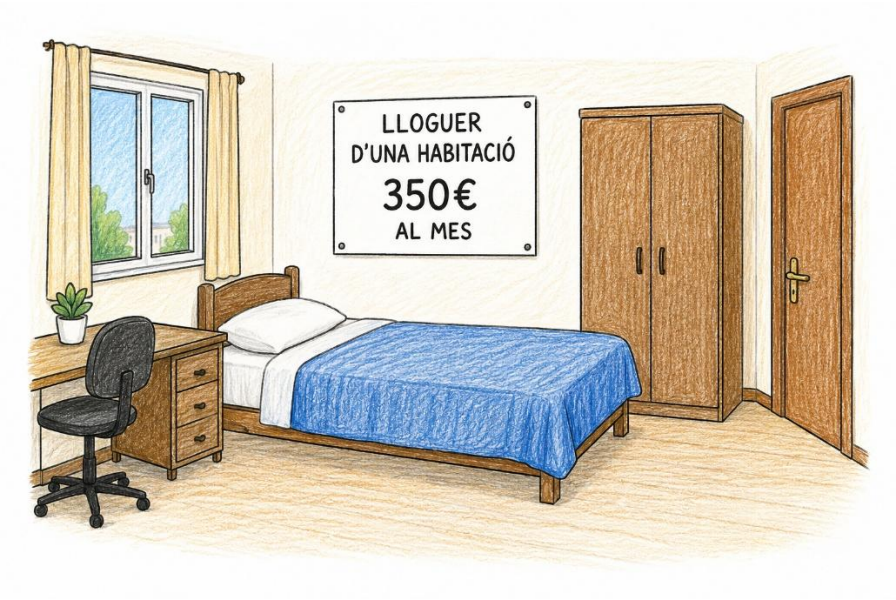

Figura A1. Targeta visual "Lloguer d'una habitació".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

FACTURA DE LA LLUM

Figura A2. Targeta visual "Factura de la llum".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

FACTURA DE L'AIGUA

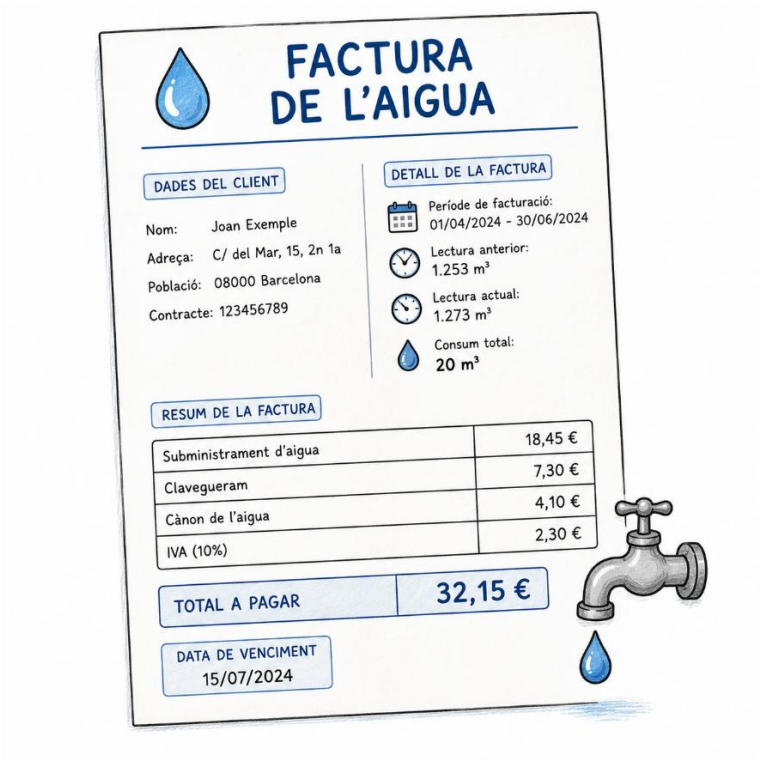

Figura A3. Targeta visual "Factura de l'aigua".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

COMPRAR MENJAR

Figura A4. Targeta visual "Comprar menjar".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

TRANSPORT PER ANAR A TREBALLAR

Figura A5. Targeta visual "Transport per anar a treballar".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

INTERNET I TELÈFON MÒBIL

Figura A6. Targeta visual "Internet i telèfon mòbil".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

ROBA I SABATES

Figura A7. Targeta visual “Roba i sabates”.

Nota. Elaboració pròpia amb suport d’intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

VIDEOJOCS

Figura A8. Targeta visual “Videojocs”.

Nota. Elaboració pròpia amb suport d’intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

ENVIAR DINER A LA FAMÍLIA

Figura A9. Targeta visual "Enviar diners a la família".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

PRODUCTES D'HIGIENE

Figura A10. Targeta visual "Productes d'higiene".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

Cartells per a la dinàmica

NECESSITAT	**DESIG**

Fitxa multilingüe: diferència entre necessitat i desig

Català: Necessitat → Allò que és imprescindible per viure Desig → Allò que ens agradaria tenir
Castellà: Necesidad → Aquello que es imprescindible para vivir Deseo → Aquello que nos gustaria tenir
Français: Besoin → Ce qui est nécessaire pour vivre Désir → Ce que l'on aimerait avoir
English: Need → Something necessary to live Want → Something we rould like to have
العربية: حاجة - شيء ضروري للعيش رغبة - شيء نود الحصول عليه

BLOC 3: FINANCES ÈTIQUES I SOLIDÀRIES I ÚS QUOTIDIÀ DELS SERVEIS BANCARIS

Targetes de situacions pràctiques multilingües

TARGETA 1

Tens una targeta bancària. Compres moltes coses durant el mes i després no tens diners suficients al compte.

- Què pot passar?
- Què faries?

Castellà

Tienes una tarjeta bancaria. Compras muchas cosas durante el mes y después no tienes suficiente dinero en la cuenta.

- ¿Qué puede pasar?
- ¿Qué harías?

Francès

Tu as une carte bancaire. Tu achètes beaucoup de choses pendant le mois et ensuite tu n'as plus assez d'argent sur ton compte.

- Que peut-il se passer ?
- Que ferais-tu ?

Anglès

You have a bank card. You buy many things during the month and then you do not have enough money in your account.

- What could happen?
- What would you do?

Àrab

لديك بطاقة بنكية .تشتري أشياء كثيرة خلال الشهر ثم لا يبقى لديك مال كافٍ في الحساب.

ماذا يمكن أن يحدث؟

ماذا ستفعل؟

TARGETA 2

El banc et cobra una comissió perquè has tret diners d'un caixer diferent.

- Ho consideres just?
- Sabies que això podia passar?

Castellà

El banco te cobra una comisión porque has sacado dinero de un cajero diferente.

- ¿Lo consideras justo?
- ¿Sabías que esto podía pasar?

Francès

La banque te facture une commission parce que tu as retiré de l'argent dans un autre distributeur.

- Trouves-tu cela juste ?
- Savais-tu que cela pouvait arriver ?

Anglès

The bank charges you a fee because you used a different ATM.

- Do you think this is fair?
- Did you know this could happen?

Àrab

قام البنك بخصم عمولة لأنك سحبت المال من جهاز صراف مختلف.

هل ترى أن هذا عادل؟

هل كنت تعلم أن هذا يمكن أن يحدث؟

TARGETA 3

Has de pagar el lloguer però no tens suficients diners aquest mes.

- Quines opcions tens?
- Què pot passar?

Castellà

Tienes que pagar el alquiler pero este mes no tienes suficiente dinero.

- ¿Qué opciones tienes?
- ¿Qué puede pasar?

Francès

Tu dois payer le loyer mais tu n'as pas assez d'argent ce mois-ci.

- Quelles options as-tu ?
- Que peut-il se passer ?

Anglès

You have to pay the rent but you do not have enough money this month.

- What options do you have?
- What could happen?

Àrab

يجب عليك دفع الإيجار ولكن ليس لديك مال كافٍ هذا الشهر.

ما الخيارات المتاحة لديك؟

ماذا يمكن أن يحدث؟

TARGETA 4

Veus un anunci:

"Rep diners ràpidament!"

- Acceptaries?
- Quins riscos hi ha?

Castellà

Ves un anuncio:

"¡Recibe dinero rápidamente!"

- ¿Lo aceptarías?
- ¿Qué riesgos hay?

Francès

Tu vois une publicité :

« Reçois de l'argent rapidement ! »

- Accepterais-tu ?
- Quels risques existe-t-il ?

Anglès

You see an advertisement:

"Get money quickly!"

- Would you accept it?
- What risks are there?

Àrab

ترى إعلانًا:

«!احصل على المال بسرعة»

هل ستقبل؟

ما المخاطر الموجودة؟

TARGETA 5

Has d'enviar diners a la teva família.

- Com ho faries?
- Quines dificultats poden aparèixer?

Castellà

Tienes que enviar dinero a tu familia.

- ¿Cómo lo harías?
- ¿Qué dificultades pueden aparecer?

Francès

Tu dois envoyer de l'argent à ta famille.

- Comment le ferais-tu ?
- Quelles difficultés peuvent apparaître ?

Anglès

You need to send money to your family.

- How would you do it?
- What difficulties could appear?

Àrab

يجب عليك إرسال المال إلى عائلتك.

كيف ستفعل ذلك؟

ما الصعوبات التي قد تظهر؟

TARGETA 6

T'arriba un rebut però no entens què posa.

- Què faries?
- A qui demanaries ajuda?

Castellà

Te llega un recibo pero no entiendes lo que pone.

- ¿Qué harías?
- ¿A quién pedirías ayuda?

Francès

Tu reçois une facture mais tu ne comprends pas ce qui est écrit.

- Que ferais-tu ?
- À qui demanderais-tu de l'aide ?

Anglès

You receive a bill but you do not understand it.

- What would you do?
- Who would you ask for help?

Àrab

وصلك إيصال أو فاتورة لكنك لا تفهم ما المكتوب.

ماذا ستفعل؟

ممن ستطلب المساعدة؟

TARGETA 7

Comparteixes pis amb altres persones si heu de pagar: llum, aigua, internet

- Com us organitzaríeu?
- Què passa si algú no paga?

Castellà

Compartes piso con otras personas y tenéis que pagar: luz, agua, internet

- ¿Cómo os organizaríais?
- ¿Qué pasa si alguien no paga?

Francès

Tu partages un appartement avec d'autres personnes et vous devez payer : l'électricité, l'eau, internet

- Comment vous organiseriez-vous ?
- Que se passe-t-il si quelqu'un ne paie pas ?

Anglès

You share a flat with other people and you have to pay: electricity, wàter, internet

- How would you organise yourselves?
- What happens if someone does not pay?

Àrab

أنت تشارك السكن مع أشخاص آخرين وعليكم دفع:

الكهرباء

الماء

الإنترنت

كيف ستنظمون أنفسكم؟

ماذا يحدث إذا لم يدفع أحد؟

TARGETA 8

Una persona et deixa diners però et demana tornar-ne molts més.

- És just?
- Quins problemes pot generar?

Castellà

Una persona te deja dinero pero después te pide devolver mucho más.

- ¿Es justo?
- ¿Qué problemas puede generar?

Francès

Une personne te prête de l'argent mais te demande ensuite d'en rendre beaucoup plus.

- Est-ce juste ?
- Quels problèmes cela peut-il provoquer ?

Anglès

Someone lends you money but later asks you to give back much more.

- Is it fair?
- What problems can this cause?

Àrab

شخص أقرضك مالًا لكنه يطلب منك لاحقًا إعادة مبلغ أكبر بكثير.

هل هذا عادل؟

ما المشاكل التي قد يسببها ذلك؟

TARGETA 9

Has de signar un contracte bancari però no l'entens.

- El signaries?
- Què és important fer abans?

Castellà

Tienes que firmar un contrato bancario pero no lo entiendes.

- ¿Lo firmarías?
- ¿Qué es importante hacer antes?

Francès

Tu dois signer un contrat bancaire mais tu ne le comprends pas.

- Le signerais-tu ?
- Qu'est-il important de faire avant ?

Anglès

You have to sign a bank contract but you do not understand it.

- Would you sign it?
- What is important to do before signing?

Àrab

يجب عليك توقيع عقد بنكي لكنك لا تفهمه.

هل ستوقعه؟

ما المهم فعله قبل التوقيع؟

TARGETA 10

Tens pocs diners i has de decidir entre: pagar transport, comprar menjar i recarregar internet.

- Què prioritzaries?
- Per què?

Castellà

Tienes poco dinero y tienes que decidir entre: pagar transporte, comprar comida, recargar internet

- ¿Qué priorizarías?
- ¿Por qué?

Francès

Tu as peu d'argent et tu dois choisir entre : payer le transport, acheter à manger, recharger internet

- Que prioriserais-tu ?
- Pourquoi ?

Anglès

You have little money and you must decide between: paying for transport, buying food recharging internet

- What would you prioritise?
- Why?

Àrab

:لديك القليل من المال ويجب أن تختار بين

دفع المواصلات

شراء الطعام

شحن الإنترنت

ماذا ستعطي الأولوية؟

لماذا؟

Suport visual per a l'activitat

Figura A11. Targeta visual "Targeta bancària i caixer".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

Figura A12. Targeta visual "Rebut simplificat d'aigua".
Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

Fitxa informativa simplificada

Què és un compte bancari?

Català

Un compte bancari serveis per:

- Guardar diners
- Cobrar diners
- Pagar rebuts
- Utilitzar una targeta

Castellà

Una cuenta bancaria sirve para:

- Guardar dinero
- Recibir dinero
- Pagar facturas
- Utilitzar una tarjeta

Francès

Un compte bancaire sert à :

- Garder de l'argent
- Recevoir de l'argent
- Payer des factures
- Utiliser une carte bancaire

Anglès

A bank account is used to:

- Save Money
- Receive Money
- Pay bills
- Use a bank card

Àrab

:يُستخدم الحساب البنكي من أجل

حفظ المال

استقبال المال

دفع الفواتير

استخدام البطاقة البنكية

BLOC 4: ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

Fitxa d'exemples

Exemple 1 – Cooperativa

Un grup de persones treballa conjuntament i pren decisions de manera compartida.

Figura A13. Targeta visual "Cooperativa".

Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

Exemple 2 – Banc ètic

Utilitza els diners per ajudar projectes socials i sostenibles.

Figura A14. Targeta visual "Banc ètic".

Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

Exemple 3 – Associació social

Treballa per ajudar persones o comunitats.

Figura A15. Targeta visual "Associació social".

Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

Exemple 4 – Projectes comunitaris

Figura A16. Targeta visual "Projectes comunitaris".

Nota. Elaboració pròpia amb suport d'intel·ligència artificial generativa (ChatGPT/DALL·E, OpenAI, 2026).

BLOC 5: PENSAMENT CRÍTIC I DESIGUALTATS SOCIALS

Targetes de situacions

TARGETA 1

Una persona treballa hores però cobra molt poc.

- És just o injust?
- Per què?

Castellà

Una persona trabaja muchas horas pero cobra muy poco.

- ¿Es justo o injusto?
- ¿Por qué?

Francès

Une personne travaille beaucoup d'heures mais gagne très peu d'argent.

- Est-ce juste ou injuste ?
- Pourquoi ?

Anglès

A person works many hours but earns very little money.

- Is it fair or unfair?
- Why?

Àrab

شخص يعمل لساعات طويلة لكنه يتقاضى مالًا قليلًا جدًا.

هل هذا عادل أم غير عادل؟

لماذا؟

TARGETA 2

Un joves no pot llogar una habitació perquè no té contracte de treball.

- És just o injust?
- Quines dificultats pot generar?

Castellà

Un joven no puede alquilar una habitación porque no tiene contrato de trabajo.

- ¿Es justo o injusto?
- ¿Qué dificultades puede generar?

Francès

Un jeune ne peut pas louer une chambre parce qu'il n'a pas de contrat de travail.

- Est-ce juste ou injuste ?
- Quelles difficultés cela peut-il provoquer ?

Anglès

A young person cannot rent a room because they do not have a work contract.

- Is it fair or unfair?
- What difficulties can this create?

Àrab

.شاب لا يستطيع استئجار غرفة لأنه لا يملك عقد عمل

هل هذا عادل أم غير عادل؟

ما الصعوبات التي قد يسببها ذلك؟

TARGETA 3

Una persona ha de compartir una habitació petita amb moltes persones.

- Què pot sentir aquesta persona?
- És just?

Castellà

Una persona tiene que compartir una habitación pequeña con muchas personas.

- ¿Qué puede sentir esta persona?
- ¿Es justo?

Francès

Une personne doit partager une petite chambre avec beaucoup d'autres personnes.

- Que peut ressentir cette personne ?
- Est-ce juste ?

Anglès

A person has to share a small room with many people.

- How might this person feel?
- Is it fair?

Àrab

شخص يضطر إلى مشاركة غرفة صغيرة مع عدد كبير من الأشخاص.

ماذا قد يشعر هذا الشخص؟

هل هذا عادل؟

TARGETA 4

Una família no pot pagar la llum ni l'aigua.

- Quines conseqüències pot tenir?

Castellà

Una familia no puede pagar la luz ni el agua.

- ¿Qué consecuencias puede tener?

Francès

Une famille ne peut pas payer l'électricité ni l'eau.

- Quelles conséquences cela peut-il avoir ?

Anglès

A family cannot pay for electricity or water.

- What consequences can this have?

Àrab

عائلة لا تستطيع دفع فاتورة الكهرباء أو الماء.

ما النتائج التي قد يسببها ذلك؟

TARGETA 5

Una persona no pot estudiar perquè necessita treballar.

- És just?
- Quines oportunitats perd?

Castellà

Una persona no puede estudiar porque necesita trabajar.

- ¿Es justo?
- ¿Qué oportunidades pierde?

Francès

Une personne ne peut pas étudier parce qu'elle doit travailler.

- Est-ce juste ?
- Quelles opportunités perd-elle ?

Anglès

A person cannot study because they need to work.

- Is it fair?
- What opportunities do they lose?

Àrab

شخص لا يستطيع الدراسة لأنه يحتاج إلى العمل.

هل هذا عادل؟

ما الفرص التي يخسرها؟

TARGETA 6

Una empresa paga menys diners a persones migrants.

- És just o injust?
- Per què?

Castellà

Una empresa paga menos dinero a personas migrantes.

- ¿Es justo o injusto?
- ¿Por qué?

Francès

Une entreprise paie moins les personnes migrantes.

- Est-ce juste ou injuste ?
- Pourquoi ?

Anglès

A company pays migrant people less money.

- Is it fair or unfair?
- Why?

Àrab

شركة تدفع أموالًا أقل للأشخاص المهاجرين.

هل هذا عادل أم غير عادل؟

لماذا؟

TARGETA 7

Un jove no té internet i això li dificulta buscar feina.

- Ho consideres una necessitat?

Castellà

Un joven no tiene internet y eso le dificulta buscar trabajo.

- ¿Lo consideras una necesidad?

Francès

Un jeune n'a pas internet et cela lui rend difficile la recherche d'emploi.

- Considères-tu cela comme un besoin ?

Anglès

A young person does not have internet and this makes it difficult to look for a job.

- Do you consider internet a necessity?

Àrab

.شاب لا يملك إنترنت وهذا يجعل البحث عن عمل أكثر صعوبة

هل تعتبر الإنترنت حاجة أساسية؟

Cartells per a la dinàmica

JUST	**INJUST**

Annex 3 – Plantilles d'avaluació

Plantilla 1: Registre d'observació (per part del professional)

Nom de l'activitat:				
Data:				
Grup:				
Aspecte a observar	**Baix**	**Mitjà**	**Alt**	**Observacions**
Participació dels joves	☐	☐	☐	
Comprensió de l'activitat	☐	☐	☐	
Expressió d'idees	☐	☐	☐	
Interès i implicació	☐	☐	☐	
Capacitat de reflexió	☐	☐	☐	
Comentaris generals:				

Plantilla 2: Autoavaluació dels joves

Nom:
Com t'has sentit avui? Català: 😊 Bé 😐 Normal 😕 Malament Français: 😊 Bien 😐 Normal 😕 Mal English: 😊 Good 😐 Okay 😕 Bad العربية: 😊 جيد 😐 عادي 😕 سيء
Has participat en l'activitat? Català: ☐ Sí ☐ Una mica ☐ No Français: ☐ Oui ☐ Un peu ☐ Non English: ☐ Yes ☐ A little ☐ No العربية: ☐ نعم ☐ قليلاً ☐ لا
Has entès l'activitat? Català: ☐ Sí ☐ Una mica ☐ No Français:

☐ Oui ☐ Un peu ☐ Non English: ☐ Yes ☐ A little ☐ No العربية: ☐ نعم ☐ قليلاً ☐ لا
Què has après? Qué has aprendido? Qu'as-tu appris? What did you learn? ماذا تعلمت؟
T'ha agradat l'activitat? Català: ☐ Sí ☐ Una mica ☐ No Français: ☐ Oui ☐ Un peu ☐ Non English: ☐ Yes ☐ A little ☐ No العربية: ☐ نعم ☐ قليلاً ☐ لا

Plantilla 3: Dinàmica de retorn (final d'activitat)

Què t'ha semblat l'activitat? ¿Qué te ha parecido la actividad? Qu'as-tu pensé de l'activité ? What did you think about the activity? ما رأيك في النشاط؟
Què has après avui? ¿Qué has aprendido hoy? Qu'as-tu appris aujourd'hui? What did you learn today? ماذا تعلمت اليوم؟
Què canviaries? Qué cambiarias? Qu'est-ce que tu changerais ? What would you change? ماذا ستغير؟
Versió simplificada (oral) • T'ha agradat? • Has après alguna cosa nova? • Què canviaries? Es pot fer en rotllana o oralment

Plantilla 4: Registre de reflexió professional

Nom de l'activitat:
Data:
Què ha funcionat bé?
Quines dificultats han aparegut?
El nivell era adequat? ☐ Sí ☐ No ☐ Parcialment
Cal adaptar alguna cosa?
Propostes de millora:
Observacions finals: